

Nro. 50.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Pénteken December 20-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

Austriai Császárság.

E' most folyó Karátsony havának 13-ik napján
Báró *Stutterheim Károly*, Cs. Kir. Feld-Marsal
Lajtnant, a' Mária Trézia vitézi Rendjének kis
keresztes tagja, hasznos életének 35-ik eszten-
dejében, itt Bétsben meghalálozott. Ez az érde-
mes Márs fia, Szakszonia Országi születésű lé-
vén, első ifjúságában a' Szakszóniai ármadiánál
szolgált, 's magát mások felett annyira megkü-
lömböztette, hogy 1796 ik esztendőben, az ak-
kori Szakszoniai Vál. Fejedelmi udvartól enge-
delmet nyert az Ausztriai Csász 's Ap. Kir. ár-
madiának Belgiomba való követésére. Azon
táborozásnak végződése után, Fels, Fejedelmé-

nek engedelmeivel a' Szakszoniai hadi szolgálatot el hagyta, és a' Csász. 's Ap. Kir. armadiánál vett szolgálatot, mellynél mingyárt leg elsőben is egy Uhlánus regementnél lovas kapitánnyá tétett, és mind nagy talenomi, mind megkülönböztetett vitézsége által a' Fels. Cs. Kir. udvar különös kegyelmességére magát érdemessé tévén, a' felsőbb hadi tisztségekre magának utat nyitott. Minden jó és hasznos dolgokra való vágyódása, a' tudós férfiakkal való társalkodása, tselekedeteiben mutatott okossága, a' Status dolgaival, és a' hadi mesterséggel való esmerettsége, végtére azon Statushoz és uralkodó Fejedelemhez mutatott tántoríthatatlan hívsége, kinek szolgálatjában lenni szerentséje vólt, vóltak az ő gondolkozásamódjának tsalhatatlan jelei, 's ezekre nézve valamint a' Csász. Kir. egész armádia közönségesen, úgy különösen hadi tiszt társai, és mind azok, a' kik őtet közelebbről esmérték, az ő ideje korán való halálát szívek szerint fájlallyák, 's sendes nyugalmat kívánnak hidegült hamvainak.

Nagy Britannia.

A' Londoni újság levelek azt hirdetik, hogy mivel az orvos Doktoroknak a' Fels. Királynak olly meggyógyulásához telyességgel semmi reménységek nintsen, hogy az ország kormányát ismét által vehesse: el végzette a' ministerium, hogy a' jövő Januáriusban kezdődő Parlamentum leg első gondját arra fordítja, hogy a' mostani Regens Hertzeg azok alól az öszveszorítások alól, mellyek alá regenségének kezdetében rekesztett vala, fel oldoztassék, és azon hatalom adattassék nékie, mellyel az uralkodó Királyok az

Angliai constitutio szerént bírnak. — Ez a' bölts és messzelátó Fejedelem, a' ki édes attyának hosszas uralkodása alatt az országának sokféle ágazatait sendes szemekkel nézte, és ha hatalmában lett volna, meg is változtatta volna gyakorta, elvégzette magában, hogy a' mostani ministeriumot meg változtassa, és minden részekből olly nagy talentomú és munkás férfiakból állítsa össze, a' kik sem ez, sem amaz részre nem hajolván, egyedül a' nép boldogságát, és az ország megmaradását munkálódják. Ebből az amalgamatzióból sok jót reményl a' Londoni Publicum. Ezen fontos munkának eszközlése végett egy bölts és egyenes gondolkodású férfiakból álló Commissió rendeltetett ki, melly a' leg derekasabb 's leg buzgóbb férfiakat válassza ki. Ez a' fontos dolog már el is végződött, melly szerént Lord *Manners* az Irlandiai Cancellarius Anglia Országi Cancellariusnak, Marquis *Wellesley* Perceval helyett Financiális ministernek kandidáltatott, e' pedig a' Lancasteri hertzogségnek holta napjáig való Cancellariusává tétetett. — *Hutchinson* az udvari Kamarának Cancellariusává; Lord *Holland* Status Titoknokká, ávagy külső dolgokra ügyelő minusterré; Gróf *Moira* belső dolgokra ügyelő minusterré; Lord *Castlereagh* a' Coloniákra ügyelő minusterré; Lord *Sydmouth* a' Status Tanáts Praesidensévé; Lord *Keith* a' tengeri dolgokra ügyelő Tanáts előlülőjévé; Lord *Hutchinson* az artilleria nagy mesterévé; *Bathurst* hadi Titoknokká; Gróf *Lonsdale* a' titkos petsét Lordjává; Gróf *Buckinghamshire* Irlandiának Lord Lajtnantjává; *Scheridan* a' tengeri dolgokra ügyelő

financialis ministerré; *Long* Irlandiai Status Titoknokká; *Marquis Blandford* a' postákra ügyelő ministerré vóltak kandidáltatva, kik fognak ezek között választatni, meg mutatja az idő.

Londonból, Novemb. 27-ik napján. Tegnap 14 piasterekkel meg terhelt szekerek mentek *Portsmouthba*, a' hol hajókra rakatván *Portugalliába* vitetnek, az ott lévő *Angliai* hadi seregek zsoldjoknak ki fizetésekre.

Azok az *Irlandiai* deputátusok, a' kik a' fő Kormányzók híre 's engedelmé nélkül *Dublinben* gyűlést tartottak, törvénybe idéztetvén, a' Királyi ügyész által büntetesre méltóknak lenni ítéltettek, de a' JURYtól, az az, a' megesküdt személyektől ártatlanoknak találtattak, és *Dublin* városának, sőt egész *Irlandiának* nagy öröme szabadon bocsátattak.

A' múlt Májusi *Conscriptio*, vagy felszámolás szerint *London* városának népessége egy milliom 9104 lélekre megyen, a' kik közt 478781 férfiak, és 615323 asszonyszemélyek vannak. Ezen *conscriptio*. vagy számlálás szerint *London* városának népessége, 10 esztendő elfolyása alatt 133139 fővel szaporodott, a' kik között 50000 a' himlő béoltása által tartatott meg életben. — *London* után *Skotziának* nevezetes városa *Glaskow* legnépesebb város, és 108000-re megyen a' népessége, ez után *Edinburg* következik, mellynek népessége 103000-re tétetik, *Manchester* városáé 98000, *Liverpool* városáé ugyan annyira számláltatik. — Ebből a' számlálásból kitetszik, hogy Európának minden fő városi közt legnépesebb *London* városa, de még sints olly népes, mint a' *Chinai Birodalomnak* fő városa

Peking, mellynek kerületét a' leg újabb útzók 24 mértföldre, népességét 15 milliomra teszik.

Arra való nézve tsudálni tellyességyel nem lehet, hogy Londonban 66, többnire mind politika újságok adattatnak ki; ide nem számlálván a' hólnaponként kiadatni szokott tudományokat, 's kereskedést tárgyazó Zsurnalokat.

A' politikus Zsurnalok között némelleyek minden nap, kivévn vasárnapot, némelleyek tsak vasárnapokon, némelleyek a' hétnek bizonyos napjain szoktak kiadatni, A' minden nap kiadattatni szokott újságok vagy oliyanok, mellyek reggel, vagy oliyanok, mellyek este adattatnak ki, 's e' szerént reggeli és esteli újságoknak neveztetnek.

1. A' reggel kiadattattak között leg nevezetesebbek a' *The True Briton*, az az, a' valóságos Brittus, melly minden reggeli újságok között leg régibb, és 70 esztendőkkel ennekelötte kezdődött; a' *The Times*, az az, az idő; a' *The Morning Chronicle*, az az, a' reggeli Kronika, és a' *The Morning Post*, tudniillik a' reggeli Posta.

2. Az estéli újság levelek közt leg nevezetesebbnek, 's leg jobbnak tartatik a' *The Star* a' tsillag, a' *The Sun* a' nap, és a' *The Statesman* a' Politikus.

3. Hétfőn, szerdán és pénteken 5 zsurnalok adattatnak ki, mellyek közt a *The London Chronicle* leg nevezetesebbnek tartatik,

4. Vasárnapokon 20 Zsurnalok adattatnak ki, mellyekben minden az előtt való héten történt dolgok summásan előbeszéltetnek, mellyek között leg több olvasói vannak a' *Bells - Weekly*

Messenger nevezetű Zsurnálnak, az *Albionnak*, és az *Englismannak*,

5. Szombat napokon 12 féle Zsurnalok jönnek nap fényre, és ennek több, amannak kevesebb olvasói találatnak, a' mint tudniillik az Olvasóknak ízérezések és gondolatjok hozza magával.

Ezeken kívül két Frantzia és egy Német nyelven írt újságok adatnak ki Londonban; Frantzia nyelven a' le *Courier de Londres* a' Londoni Kurir, és a' le *Courier d' Angleterre* az Angliai Kurir. A' Német nyelven kiadatni szokott Zsurnálnak *Der treue Verkündiger* a' hív Hírmondó a' neve. Ezek közzül a' 66 többnire mind politicus zsurnalok közzül a' leg nevezetesebbeknek 5 sőt 6 ezer előfizetői is vannak, de mind ezekből, mind amazokból 12,500000 nyomtatványok adattatnak ki, ugymint a' reggeli zsurnalokból 5000000; az esteli zsurnalokból 4500000 a' vasárnapi zsurnalokból 1500000, a' hétnek egyéb napjain való zsurnalokból 1500000, mind öszve 12,500,000. — Ezekből a' 66 zsurnalokból annak tulajdonosi 400000 font sterlinget (mintegy 3 milliom hatszáz ezer forintot) vesznek bé conventionalis pénzben, melly summából 50000 font sterlinget kell a' Kórmányszéknek fizetni, a' más feléből, tudniillik az 50000-ből élnek az újság írók, 300 könyvnyomtatók, egy-néhány száz kancellisták, írósegédek, újság expeditorok, papiros fabrikánsok, könyvárosok, és betű öntők. — Hogyha a' tartománybéli újság levelek nyomtatványait ide számláljuk, mellyekből való jövedelem fél milliom font sterlingre reá megyen eszteudónként, és 1500 emberrel több-

nek ad dolgot: valósággal tsudálkozni lehet a' N. Britanniai könyvsajtóknak egyedül a' politika újságoknak kiterjesztésekben való szorgalmatosságokon.

Ílly nagy számú politicus zsurnálók közt egy officialis, vagy hivatal szerént való újság levélnél, úgymint a' *London Gazettenél* több nintsen; ebben szokta a' Kormányzék a' hivataloknak kiosztását, az előmeneteleket, a' bankerotokat, a' commissiókat, hadi történeteket mind a' szárazon, mind a' vízen esteket közönségesekké lenni. Vagynak még ezenkívül *ministerialis* és *oppositionalis*, vagy *antiministerialis* zsurnálók is Angliában. Az elsőbb rendbeliekről sok külföldi politikusok, zsurnalisták és újság olvasók úgy gondolkoznak, mintha azoknak redaktoraik, vagy íróik a' ministerium zsoldjában vólnának, 's attól vennének tudósításokat. De koránt sem, ilyen értelemben egyetlen egy ministeriális újság sints Angliában. Az ezek közt és más politikus zsurnálók közt való külömbség egyedül az azokat íróknak és olvasóknak gondolkozások módjában áll. Egy olly országban, mellyben a' constitutió nem tsak megengedi, sőt azt kívánja, hogy politikus részre való hajlások legyenek, szükségesképen külömböző értelemben kell a' nemzetnek is lenni, és a' kormányzéknek principiumairól (fundamentomos ágazatairól) külömbözőképen gondolkozni, írni, és szóllani. Egyedül ebből a' kútfóból foly a' ministerialis és antiministerialis leveleknek külömbségek. Az illy újság levelek mindenkor áihatatosan megmaradnak előbbeni gondolkozások avagy principiumaik, és azon rész mellett, mellyhez mago-

kat eleinte kaptasolták, mint p. o. a' *Morning-Chronicle*, melly az antiministerialis újság levelek közt leg nevezetesebb, a' néhai Fox ministersége alatt ministerialis zszurnal vólt, a' *Kurir*, a' *Times*, és a' *Morning-Post*, mellyek Pitt ministersége alatt ministerialis zszurnalok vóltak, Fox ministersége alatt antiministerialisokká lettek.

A' két Magyar Hazában hat rendbéli honnyai újságok forognak az olvaló Publikum kezein. Nem ok nélkül nevezem azokat honnyai újságoknak, mivel ezeken kívül a' külföldi Frantzia és Német Országi újság leveleknek is számos kedvellői találatnak a' két Magyar Hazában, mondhatom sokkal számosabban, mint a' honnyaiaknak, noha azok 4-szer, 5 ször, 6-szor, sőt néhányszer 10-szerte is drágábbak, mint akármelyik a' honnyai magyar, deák, és német újságok között. Mennyi olvasói legyenek a' honnyai német újságoknak, meg mondani nem tudom, de hogy a' magyar és deák újságoknak kevesebb kedvellői vannak, mint a' Posonyi és Budai német nyelven kiadattaknak, azt bátran elmondhatom. A' Bétsi és Posonyi deák újság levelek, ámbár a' deák nyelv mellett még most is viaskodnak hazánkfiái, még sem ditsekedhetnek olvasóiknak számokkal. A' Bétsi és Pesti magyar újságok erántis nem viseltetnek hazánkfiái oly buzgósággal, mint várni lehetne, és a' környűllások kívánnák, vagy mint ennekelötte viseltettek. Ennek okául azoknak meg drágulását teszik. De ha meg gondolnák, hogy az újságok nyomtatásához való materiálék most hússzorta, sőt többszörte drágábbak, mint vóltak ennekelötte, a' M. Kurirnak a' jövő fél esztendőre meg

határozott árrán nem tsudálkoznának, és így is nem hogy valami hasznunk, hanem inkább kárunk leszen újságainknak kiadásából; egyedül az a' reménység bátorít minket annak folytatására, hogy ezentúl minden - féle dolgok meg fog-
nak oltsódni.

Spanyol Ország.

A' miképen ezen ország határaitól jött tudósítások jelentik, a' Valentziai Juntától kiküldött spionok minden mesterségeket meg vetették, hogy az azon tartományban széllyel szóratott insurgenseket a' Frantzia seregek ellen fel tüzesítsék. Kétség kívül arra támaszkodnak, hogy Marsal *Süchet* a' vezérlése alatt lévő ármádiát felosztani leszen kéntelen, ne hogy háta megékerülvén az insurgensek, Valentziának ostromlásában őtet meg akadályoztassák. De ezen ő reménységek leg alább Katalcniá déli részében füstbe ment. Annak északi részében ugyan bátrabbakká lettek az insurgens bandák, és egynehány helyett tsatázní is mérészlettek a' Frantziákkal, de sohol sem boldogúlhattak, sőt mindennütt, a' hol mutatták magokat, sokat vesztettek. — Arragoniában is támadást igyekeztek indítani, de ott sem kedvezett nékiek a' szerentse, jobban szeretnek az oda való lakosok tsen dességben élni, mint magokat az álhatatlan hadi szerentse tárgyaivá kitenni. Valamint azon tartományban, úgy Kataloniában is jó szolgálatot tesznek a' nemzeti gárdisták, ottan néhány tartalék seregek is vannak, mellyek, ha a' szükség kíváannya, Navarrából és a' több szomszéd tartományokból elegendő segítséget kapnak. — A' Kataloniai ármádia, mellynek fő vezérévé Ge-

nerál *Decaen* tétetett, elegendő maga kötelességének végbe vitelére.

Valentzia Országból olly tudósítás érkezett, hogy azok az apró erősségek, mellyek Marsal *Süchet* háta megett feküdtek, és a' mellyeknek szemén való tartásokra az ő ármádiájától különös osztályokat kellett hagyni, egymás után mind fel adták magokat. Maga Marsal *Süchet* személy szerént Valentzia előtt táborozik, annak ostromlását, melly már el is kezdődött, Generál *Harispe* kommandirozza. A' Saguntum mellett megveretett *Blake* ármádiája némúnéműképen új jábra állott, és segítő seregeket nyert, mellyből gyanítani lehet, hogy *Blake* Valentziának ostrom alól való fel oldozása végett még egy próbát fog tenni, és azon városnak jövődébéli sorsát, melly még eddig semmi felkívánásnak helyt nem adott, egy új verekedés fogja elválasztani. Egyébként az is megvalóságosodott, hogy a' Frantzia ármadiának egy része a' Gvadalaviar folyóvízen által költöztvén, annak jobb partyán vólt insurgens seregeket onnan elkergette, a' hol a' Lengyel osztály sereg minden esetekben nagyon meg különböztette magát.

Murcia országból szomorú hírek jöttek. Az a' sárga hideglelés, melly *Karthagenában* már darab időtől fogva ki ütött, de kevés pusztítást okozott, és a' melly már meg szűnni láttatott, újobban, még pedig veszedelmes jelekkel mutogattya magát, és a' mint mondják, már a' Murciai tartományba is ki terjedt; mellyre nézve mindjárt kemény intézetek tétetődtek Andaluziában annak elhárítása végett. Különben is az Andaluzia és Murcia közt lévő villongás, melly

miatt minden egymással való közösködés szorosán meg tiltatott, meg nem engedi, hogy az útasok és portékák által, az a' veszedelmes nyavalya, úgymint a' sárga hideg, oda által vitessen, annyival inkább, mivel a' Murcia tartománynak határ szélein kordon vonatott, az az vigyázók álltattak ki, a' kik senkit sem botsátanak sem oda bé, sem onnan ki, és így a' jelenvaló környülállások közt, még tsak kérdést sem lehet tenni a' Murciába való menetelről, és Carthagénak meg szállásáról.

Andaluziából azt írják, hogy a' közép tengernek kikötőhelyeibe sok eleség fog Afrikából vitetni, egyszersmind azt is hírlelik, hogy Andaluziából és Extremadurából újabbán számos hadi nép marsírozott Badajozba, hogy ott egy ármádia fog öszve gyűlni, de mi okból, és mi végre, titokban tartatik. Madridban azt beszéllették, hogy Portugalliába egy új expeditzió küldetik, a' mellyel az Extremadurában lévő osztálysereg egyezőképen leszen, és egy erővel fog az ellenség ellen munkálódni, mellyből azt ítélik, hogy a' Badajozhoz marsírozott ármádia az Extremadurában lévő Fr. hadi seregeknek segítségekre leszen az Elvasi erősségnek ostromlás alá való rekesztésében.

Orosz Birodalom.

A' Bulgariában táborozó Török ármádiának Rutsuk mellett történt szerentsétlenségéről már több ízben is emlékeztünk a' Magy. Kurirban; mivel mindazáltal azt vagy magános tudósításokból, vagy más újság levelekből szedtük ki: szükség, hogy a' Pétersburgi Csász. Udvarnak, vagy inkább az Orosz ármádia Fő vezérjének

Marsal *Kutusownak* arról tett hivatalbéli jelentését a' Magy. Kurir Érd. Olvasóival is közöljük, melly a' következőkből állott:

„Widdin és Silistria közt 300 werstnél, az az, orosz mértföldnél messzebb kinyúló földön, ugyan azon egy idő pontban, és mindenütt nagyon meg verettek az ellenséges seregek. (Egy werst, vagy orosz mértföld 3750 geometricus lépést térszen, és egy német mértföldnek mintegy hatod része.) — A' sok magános tsatázásokon kívül, következő fontos győzedelmeket nyert az Orosz. Csász. ármadia:

1. A' Török nagy vezér Aug. 28-ik napján a' a' meg erősített hegyeknek védelmek alatt, hadi eretének nagyobb részével, *Slobodse* mellett a' Duna bal partyara ment által. Az Orosz ármadiának fő vezére, *Kutusow* gyalogság Generálisa mingyárt eleinte körülkerítette tábori batteriákkal a' Török sántzokat, és többszöri ki tsapásában az ellenséges seregből 5000 válogatott embert ölt meg. — E' meg lévén October első napját követett éjjel *Markow* Generál. Lajtinantot az Orosz tábortól 20 verstre a' Dunán felfelé, a' vezérlésére bízott osztály sereggel, melly 5000 emberből állott, a' Duna jobb partjára által küldötte, melly nem várt dolog a' dunán túl nagy félelmet és nyughatatlanságot okozott. A' nevezett Gen. Lajtinant mingyárt a' következő napon víratkor sebesen és véletlenül megtámadván az ellenséget, azt egészlen meg verte, 22 zászlót, minden ágyúit, a' nagy vezérnek a' Duna jobb partján volt táborhelyével együtt el nyert, e' mellett igen sok puskaapor, és tábori eszközök estek a' győzedelmeseknek ke-

zekbe. Még azon a' napon elfoglalta; Gen. Laj-
 tinant Markow azokat a' megerősítetett tetőket,
 mellyeknek védelmek alatt az ellenség a, Dunán
 által ment, és azokat a' szállító hajókat is,
 mellyeken az ellenség a' Duna bal partjára által
 vitetett, 's annál fogva a' török sántzokba maratt
 ellenséges seregeket a' duna jobb partjával, és
 a' Rutsukkal való egyességtől egészen el szakasz-
 totta. — Az a' kevés veszteség, mellyet az
 Orosz hadi nép szenvedett, elegendő tanúbizony-
 sága lehet annak, melly sebesen, 's melly véletle-
 nül támadták meg az ellenséget.

2. Hasonló mozdulásokat akarván Gen. Laj-
 tinant Sasz tenni Widdin alatt, *Woronzow* Gene-
 rál Majort, October 7-ik napján az alatta lévő
 hadi néppel ki indította, a' ki Grua mellett a'
 duna vizén által menvén, magát *Orurk* General-
 Majorral és a' *Welka Petrovics* vezérlése alatt
 lévő Szerviai *insurgens* seregekkel öszve kaptsol-
 ván, igen szoros útakon és nagy hegyeken, mint-
 egy ezer főből álló gyalogsággal és lovassággal
Widdin alá ment, olly feltétellel, hogy az ott
 lévő ellenséget a' nagy Vezér ármadiájától elre-
 keszthesse. Az *Ismail Bey* seregéből, és a' Wid-
 dini erősségben vólt őrizet között hét ezer em-
 bernél több ment ugyan ellene, de még is semmit
 sem boldogúlhatott az ellenség a' maga feltéte-
 lében, és az Orosz Csász. seregekkel négy órá-
 nál tovább tartott verekezésben nagyon meg ve-
 rettetvén, sok embert vesztettek, 's végtére kén-
 telenek vóltak nyakra főre a' Widdini erősségbe
 vissza futni, a' hol a' győzedelmesektől bé is
 zárattak, *Ismail Bey* pedig, a' ki egyéb hadi
 népével a' duna bal partyán állott, onnan el

menni kényszerű volt, minekutánna magát arra kötelezte volna, hogy semmi ellenségeskedést nem kezdene tovább,

Markow Gen. Lajtinántnak a' dunán való által menetele, a' Nagy Vezér táborának semmivé való tétele, és a' Török ármadia számos és válogatott részének a' Duna bal partján lévő sántzaikba való bérekesztetések után parantsolatot adott ki az Orosz ármadiának fő Vezérje, hogy az ellenségnek további rettentésére, a' Turtukali és Silistriai városokra rohannyanak a' győzedelmes Orosz seregek, melly dolognak eszközlése a' Doni Kozákok Obersterére, 8-ik *Gre-kowra* bízott, a' ki a' Kozákok gyalogságának és lovasságának egy részével, October 8-ik napján, Turtukajt el is foglalta, az ott volt 2000 főből álló Török sereget széllyel verte, és a' több hadi fogságba ejtett muzulmannok közt a' kommandírozó Aly Basának fiát is elfogta.

October 11-ik napját követett éjjel, három oldalról és véletlenül a' Silistriai erősségekbe rohantak be a' győzedelmes Orosz seregek, 's azon várat el is fogtalták, a' melly alkalmatossággal az ellenség közzül körülbelől 1000 ember esett fogságra, sok ágyúkat, minden zászlókat, minden szállító hajókat, és minden hadi eszközökkel telyes magazinumokat nyertek el a' győzedelmesek. A' köz emberek sok prédát nyertek.

Az Orosz ármadiának ezen sebes előmeneteleit, mint az ő fő vezérlésére bízott seregek vitézi bátorságoknak tsalhatalan próbáit, úgy terjeszti a' sokszor nevezett fő vezér az ő Csász. Felsőkegyelmes szeméi eleibe; e' mellett azt

is jelenteni kívánta, hogy a' Bulgariai új fegyveres sereg ezekben a' hadi történetekben mindenkor, és mindenütt nagyon megkülömböztette, 's méltóvá tette magát az Eó Csász. Fels. különös kegyelmességére.

T u d o s í t á s.

Nem bírt a' Haza olly kalendáriummal, melly mind külső tekintetére, mind belső belsejére nézve, a' pallérozott és nemes Dámák kezekbe illett volna, holott a' kalendárium is, minthogy naponként kézbe forog, nem kevésbé nevedtetetheti a' hasznos olvasást. Ezért nyomtattam már 1798 és 1799 ik esztendőekben a' zsebbe való könyvetskéket, mellyeknek folytatását a' háborús idők meg szüntették. — Most, midőn a' Haza Attyai itten Posonyban jelen vannak, és a' nemzeti nyelv terjesztéséről lángolva gondoskodnak, a' köz buzgóságtól ösztönöztetvén, újra hozzá fogtam egy illyetén kalendárium nyomtatásához ezen tzím alatt:

Magyar Dámák Kalendáriumja 1812 eszt.

új esztendői ajándékkül a' szép nem számára.

A' foglalatja ez: — A' homlokán egy szép rézre metzett tzímlappal. — Maga a' kalendárium, a' hozzá tartozó tárgyakkal. — Minden hólnaphoz egy rézre metzett kép ragasztott, melly valamelly asszonyi nemes tselekedet rajzol. — Következik a' Fels. uralkodó Háznak geneológiája; ezt követik Magyar Országnek egyházi és világi fő Tisztviselői, a' Vármegyéknek fő és all Ispánnyaival. — A' képek magyarázatja, t. i 1.) Ligurius házas társa. — 2.) Anyai szerelem tűnése. — 3.) Szibilla. —

4.) A' Wainsbergi asszonyok. — 5.) Giszber-Pármai Igazgatónak felesége. — 6.) Ladi Kornwallis. — 7.) Ventura és Volumnia. — 8.) Pogwis asszony, egy nemes hazafiné. — 9.) A' vitéz szívű Feleség. — 10.) Hasztingsz asszony. — 11.) A' Germániai nemes asszonyok. — 12.) Markize Spadera asszony. — Rövid történetek és előadások. — A' Fátyol eredete. — A' vashámorba való menetel Schiller szerént. — A' világnak leg nagyobb gyémántjai. — A' magánossághoz, Anglusból Thomson szerént. — A' Toilette (öltöző asztal) bajai. — Találós mesék. —

Az egészszet fedí egy rézre mettzett, és külömbféle színű papirosra 's atlaszra nyomtatott boríték. — Arrát a' külömbféle békötés határozza meg. — Találtatik íttén *Posonyban* a' Sz. Mihály úttzában lévő boltomban ; *Pesten* a' Könyvárosoknál ; *Debretzenben* pedig a' legközelébbi vásár alkalmatosságával Kiss Istváy Könyvárosnál,

Reménylem, hogy a' Kedves Haza jó néven fogja venni ezen újabb hazafiúi igyekezetemet, és serkentvén helybe hagyásával iparkodásomat, e' kisdéd, de mindenképen szükséges próbatételemet nagyobb meg nagyobb tökéletességre fogja segíteni.

Posonyban, Karátson Havának 18-ikán 1811-ik esztendőben.

Wéber Simon Péter.